

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

On Üçüncü İnikat

10 . 12 . 1928 Pazartesi

MÜNDERECAT

	Sayfa		Sayfa
1. — SABIK ZABIT HÜLÂSASI	48	ve Dahiliye ve Bütçe encümenleri mazbataları.	49
2. — HAVALE EDİLEN EVRAK	48		
3. — TAKRİRLER	49		
1. — Yozgat Mebusu Ahmet Hamdi Beyin Ceza Kanununun bazı maddelerinin tadiline dair teklifi kanunisinin iadesi hakkında takriti	49	2. — Ahvali hazıra hasebiyle silah altına alınan ihtiyat zabitanına memuriyeti daima ile bir tarafa izam olunanlar misilli harcirah ve yevmiyesi itası için Harcirah Kararnamesinin bazı mevaddının tefsirine dair (3/72) numaralı Başvekâlet tezkeresi ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları.	49:50
4. — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER	49		
1. — İskân Kanununun 11 nci maddesinin tefsirine dair (3/135) Başvekâlet tezkeresi			

1. — SABIK ZABIT HÜLÂSASI

ON İKİNCİ İNİKAT

8 . 12 . 1928 Cumartesi

Refet Beyin niyasetlerinde aktedilerek ordu Bahriye jandarma zabitan ve memurini hakkındaki kanunun dördüncü maddesinin tefsirine ve Büyük Millet Meclisi Posta Müdürü Hasan Âli Beyin İstiklâl Madalyası şeridinin kırmızıya tebdiline dair mazbatalarla bazı devairin 1928 senesi bütçelerine tahsisat itasına ve bazı devair bütçelerinden (27 000 liralık tahsisatın im-

hasına dair kanun lâyihası müzakere ve kabul edildikten sonra pazartesi günü içtima edilmek üzere celse tatil olundu.

Reis
Refet

Kâtip
Denizli
Necip Ali

Kâtip
Yozgat
Avni

2. — HAVALA EDİLEN EVRAK

Tezkereler

1. — Tokat'ın Üvecik Köyünden Pehlivan oğullarından Mehmet oğlu Şaban'ın idamına ve şeriki Mustafa'nın on sene bir ay müddetle ağır hapse konulmasına dair Başvekâlet tezkeresi (Adliye Encümenine)

Takrirler

1. — Muğla Mebusu Ali Nazmi Beyin belediye memurlarının Memurin Kanununun birinci maddesinden mezkûr memurin idadına dahil olup olmadıklarının tefsirine dair takriri. (Memurin Kanunu Muvakkat Encümenine)

Mazbatalar

1. — Uyuşturucu maddelerin sureti imla ve ihzari ile tarzı murakâbesi hakkında (1/170) numaralı kanun

lâyihası ve Sıhhiye İktisadi ve Adliye encümenleri mazbataları. (Ruznameye)

2. — İskân Kanununun 11 nci maddesinin tefsirine dair (3/135) numaralı Başvekâlet tezkeresi ve Dahiliye ve Bütçe encümenleri mazbataları. (Ruznameye)

3. — Ahvali hazıra hasebiyle silah altına alınan ihtiyat zabitanına memuriyeti daimi ile bir tarafa izam olunanlar misilli harcirah ve yevmiye itası için Harcirah Kararnamesinin bazı mevadinin tefsirine (3/72) numaralı Başvekâlet tezkeresi ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (Ruznameye)

4. — İzmir sanayi ve mesai müdürlüğü mümeyyizi Eşref Beyin Mücadelei Milliyedeki hizmetine binaen İstiklâl madalyasıyla taltifi hakkında (3/185) numaralı Başvekâlet tezkeresi ve Milli Müdafaa Encümeni mazbatası. (Ruznameye)

BİRİNCİ CELSE

Açılma Saati : 14,30

REİS : Hasan Bey

KÂTİPLER : N. Ali Bey (Denizli), Avni Bey (Yozgat)

REİS — Celseyi açıyorum efendim ruznamemizde bir şey yoktur.

ŞAKİR Bey (Edirne) — Efendim evrak varidinin 2 ve 3 numaralarındaki meseleler basittir. Müsaade buyrulursa bunu müzakere edebiliriz.

REİS — Evrakı varideden iskân kanununun 11

nci maddesinin tefsirine dair bir madde vardır. Birde silah altına alınan ihtiyat zabitanına verilecek harcirah hakkında bir tefsir vardır bütçe encümeni reisi B. bunların müzakeresini teklif ediyor, bu gün müzakeresini kabul edenler... Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Ondan evvel bir takrir vardır.

3. — TAKRİRLER

1. — *Yözcü: Mebusu Ahmet Hamdi Beyin Ceza Kanununun bazı maddelerinin taditine dair teklifi kanunisinin iadesi hakkında takriri.*

Riyaseti Celileye

Geçen sene taktim ettiğim Adliye encümenine havale edilen ceza kanununun bazı maddelerinin ta-

dilini havi olan takriminin tashih edilmek üzere iadesi rica olunur efendim.

Yözcü

Ahmet Hamdi

REİS — Alelül iade ediyoruz efendim.

4. — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1. — *İşkân kanununun 11'nci maddesinin tefsirine dair (3/135) Numaralı Başvekâlet tezkeresi ve Dahiliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1)*

REİS — Efendim mazbatada madde kanuniye sarıdır, mahali tefsir değildir diyorlar encümenin mazbatasını reye arz ediyorum, kabul edenler... Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

2. — *Ahvali hâzıra hasebiyle silah altına alınan ihtiyat zabitanına memnuniyeti daimle ile bir tarafa izam olunanlar misilli harcırah ve yevmiye itası için harcırah kararnamesinin bazı mevadinin tefsirine dair (3/72) numaralı Başvekâlet tezkeresi ve Maliye ve Bütçe Encümenleri mazbataları*

Riyaseti Celileye

Tahtı silaha alınan ihtiyat zabitanına memuriyeti daimle ile bir tarafa izam olunanlar misilli harcırah ve yevmiye itası meselesinden dolayı Milli Müdafaa ve Maliye Vekâletleriyle Divanı Muhasebat arasında mütehaddis ihtilâfı nazarın tefsiren halli talebine dair Başvekâttan varit olup Maliye ve Bütçe Encümenlerine havale buyurulan teskere Mal. Encümeni mazbatasıyla birlikte Encümenimize tevdi kılınmakla tetkik ve müzakere olundu.

Başvekâlet tezkeresine merbut Milli Müdafaa Vekâleti teskeresinde tafsilen izah olunduğu vechile Divanı Muhasebat silah altına alınan ihtiyat zabitanı harcırahlarının memuriyeti muvakkate ile bir tarafa izam olunanlara kıyasen muaddel 10 Teşrinisani 1335 tarihli kararnamenin (1/2) maddesi mucibince hesap ve tesviyesi lâzım geleceğini, ihtiyat zabitanının seferberliğin devamı müddetince ifayı hizmet edeceklerine mebnî memuriyetlerinin muvakkat olduğunu ve bir mekama vekâleten veya diğer bir memuriyeti muvakkateye tayin ve izam kılınanlar hükmünde bulunduğunu mütalaa etmekte Milli Müdafaa ve

Maliye Vekâletleri ise silah altına alınan ihtiyat zabitanının vaziyetleri ne vekâlet ne bir memuriyeti muvakkate olmayıp kadroya dahil bir vazifeyi terhis zamanına kadar senelerce ifa eyleyeceklerine mebnî memuriyeti daimle addi lâzım geleceği noktai nazarda bulunmaktadır.

Maliye encümeni mazbatasında ihtiyat zabitlerinin silah altına davetlerinin muvakkat hizmet mahiyetinde telâkkisi caiz olmayıp seferberlik hitamına kadar gayri muayyen müddetle ve tayin olunacak vazifede çalışmaya mecbur olduklarına göre muvazzaf zabitanı kanunen verilmesi müvakkat harcırahın aynen ihtiyat zabitlerine de verilmesi lâzım geleceği mütalaa ile bir fıkrai tefsiriye tanzim edildiği izah olmuştur.

Silah altına alınan ihtiyat zabitlerinin vaziyeti memuriyeti muvakkate ile bir tarafa gönderilenter hakkındaki ahkâmın tabi tutmak encümenimizce de muşip addedilmemiştir. 16 Haziran 1927 tarihli ve 1076 numaralı ihtiyat zabitleri ve ihtiyat askerî memurları hakkındaki kanunun ruhu ihtiyat zabitlerini silah altında buldukları müddetçe muvazzaf zabitanı hükmünde telekki etmekte olduğu gibi 20 Haziran 1927 ve 1108 maaş kanununun 24 ve 25'nci maddeleri de ihtiyat zabitlerinin maaş hususunda muvazzaf zabitlerden farkı olmadığını göstermektedir. Binacaleyle silah altına alınan ihtiyat zabitlerinin celp ve terhisi harcırahlarının muvazzaf zabitelere kıyasen tesviyesi lâzım geleceği encümenimizcede tezekkür edilmiş ve Maliye encümenince hazırlanan tefsir fıkrası 1 Teşrinisani 1335 tarihli harcırah kararnamesinin birinci maddesine ait olmak üzere tanzim edilmiş isede ihtiyat zabitleri ve ihtiyat askerî memurları hakkındaki 26 Haziran 1927 tarihli ve 1076 numaralı kanunun 19'ncü maddesi esasen ihtiyat zabit ve memurlarına celp ve terhislerinde usulü vechile harcırah verileceğini tayin etmekte olmasına mebnî buradaki usulü vechile kaydının tefsiri daha ziyade maksada hadim

(1) 34 Numaralı lâyiha zabtin sonuna merbutur.

olacağından ona göre yeniden bir tefsir fıkrası tanzim ve heyeti umumiyyeye takdim kılınmıştır.

Reis	Reis V.
Edirne	İstanbul
Şakir	Fuat
Kâtip	Sivas
Bursa	Remzi
Muhlis	
İsparta	Niğde
Mükerrem B.	Faik
Bulunmamıştır	
Elaziz	Bursa
Tahsin	Ş. Lütfi
Tokat	Erzurum
Şevki	H. Aziz
Niğde	Kütahya
Ata	Niyazi Asım
Yozgat	Erzurum
S. Sırrı	
Tefsir Fıkrası	
Kırklareli	Sivas

İhtiyat zabıtları ve ihtiyat askeri memurları hakkındaki 16 Haziran 1927 tarihli ve 1076 numaralı kanunun 19 ncu maddesi mucibince hizmete çağırılan ihtiyat zabıt ve memurları terhislerinde verilecek harcırah muvazzaf zabıtlara kanunen verilen harcırahın aynıdır.

İSMAİL KEMAL BEY (Çorum) — Sıtaç için talimğâhlara davet edilen zabıt vekilleriyle namzetleri nede bunun şumulü var mıdır?

BÜTÇE ENCÜMENİ REİSİ ŞAKİR BEY (Edirne) — Efendim, mevzu ihtiyat zabıtları ve ihtiyat memurları hakkındaki Kanununun 19 ncu madde-

sinde silah altında davet olunan ihtiyat zabıt ve namzetlerinin celp ve terhislerinde usulü veçhile harcırah verilir diye mevcut olan hükmün (usulü veçhile) kaydı neyi ihtiva eder diye hadis olan bir ihtilâftır, bu usulü veçhile denmesi ihtiyat zabıtlarının memuriyeti muvakkate ile bir tarafa gönderilenler gibi harcırah kararnamesinin memuriyeti muvakkate ile gidenler hakkında cari muameleye tabi olacağı yolunda bir noktai nazar ret edilmiştir. Buna mukabil ihtiyat zabıtlarının celpleri silah altına alınmaları bir memuriyeti muvakkate değildir; kendileri müddeti devamı malum olmayan bir hizmete çağırılmışlardır. Ve hizmette buldukları müddetçe muvazzaf zabıtlarla hiçbir farkı olmayan bir vaziyette bulunuyorlar : Binaenaleyh kendilerine verilecek olan harcırahın da gerek celplerinde, gerek terhislerinde muvazzaf zabıtların harcırahları ahkâmı ne ise ona tabi olmak icap eder, encümenimizin bu mesele hakkında arz etmiş olduğu tefsir fıkrası ihtiyat zabıt ve memurları hakkındaki kanunun 19 ncu maddesinde mevcut olan hükmün tefsirine mütealliktir.

Muhterem mebus İ. Kemal B. E. talimğâha davet edilenlere bu hükmün tatbik edilip edilmeyeceğini suâl ediyorlar mevzu ihtiyat zabıt ve memurları hakkındaki kanunun 19 uncu maddesi olmak itibarıyla ve maddede mezkûr olan ihtiyat zabıt ve memurlarıdır bunun haricinde kalanlara bu tefsirin şumulü yoktur.

(Fıkrai tefsiriye tekrar okundu)

REİS — Başka söz isteyen yoktur, fıkrayı tefsiriye reyimize arz ediyorum kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ruznamede başka bir şey yoktur Cumartesi saat 14 de içtima etmek üzere celseyi tatil ediyorum.

Kapanma Saati; Saat : 14,50

İSKÂN KANUNUNUN ONUNCU MADDESİNİN TEFİRİNE DAİR (9/135) NUMARALI BAŞVEKÂLET TESKERESİ VE DA. VE B. ENCÜMENLERİ MAZBATALARI

8 Mayıs 1928

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine
31 Mayıs 1926 tarihli ve 885 numaralı İskân Kanununun Onuncu Maddesinin tefsiri hakkında Maliye Vekâleti Celilesinden yazılan 6 Mayıs 1928 tarih ve 22213 numaralı teskerinin musaddak sureti leffen takdim kılınmıştır.

Muktazasının ifasına ve neticesinin ışarına müsaa-
de buyurulmasını rica eylerim efendim.

Başvekil
İsmet

Maliye Vekâleti Celilesinden Başvekâleti Celileye ya-
zılan 6 Mayıs 1928 tarih ve 2213/177 numaralı
Teskere Sureti

31 Mayıs tarihli ve 885 numaralı İskân Kanunu-
nun Onuncu Maddesinde muhacir sıfatıyla kabul edi-
lecek kimselerin beraberlerinde getirecekleri mevaşi
sürüleriyle mamûlatı sınaie ve eşyayı ticariyelerinden
beş bin liralık miktarının gümrük resmi ile bir defa-
ya mahsus olmak üzere sair bilcümle tekaliften mağ-
fu buldukları muharrer olduğundan bilcümle teka-
lif kaydının muhacirinin beraberlerinde getireckle-
ri hayvanatın sayım vergilerine de şumülü olup olma-
dığı bazı taraflardan sorulmaktadır.

Maddede muafiyetin «Hini duhulünde» ve «Beş
Bin Lira» kayıtlarıyla takyit ve «Bir Senelik» yerine
birdefaya mahsus tabirinin istimal edilmiş olması de-
laletlerinden hini duhulde alınacak vergilere münhasır
kalarak sayım vergisi gibi senelik vergilere şumülü
olamayacağı teemmül edilmekte ise de bilcümle te-
kalif verusum kaydının umumiyet ve şumül manası
itibariyle mesele mühtacı tefsir görüldüğünden Büyük
Millet Meclisince tefsiren halli esbabının istikmâl
buyurulması arz olunur efendim.

Maliye Vekili
Şükrü Saraçoğlu

Riyaseti Celileye

31 Mayıs 1928 tarihli ve 885 numaralı İskân Ka-
nununun Onuncu Maddesinin tefsiri hakkında Baş-
vekâletten gönderilip Encümenimize havale buyurul-
muş olan teskere tetkik ve mutalaa olundu.

Bu Kanunun onuncu maddesindeki bilcümle teka-
lif kaydının muhacirlerin beraberlerinde getirecekleri

hayvanatın sayım vergilerine de şumuli olup olmadı-
ğı bazı vilâyetlerce sorulmuş ve maddedeki kayıtlar
dolayısıyla muafiyetin hini duhulde alınacak vergilere
münhasır kalarak sayım vergisi gibi senelik vergilere
şumulu olmayacağı maliye vekâletince teemmül edi-
lerek keyfiyet muhtacı tefsir görülmüş ise de madde-
deki sarahate nazaran bilcümle tekâlif meyanında
sayım vergisi dahil bulunduğu cihetle encümenimizce
tefsire mütaç bir cihet görülmemiştir.

Bermucibi havale butçe encümenine tevdi olunur.

Da. E. R. R. V.
Tekirdağı Adana
M. Cemil Hilmi

M. M. Kâ.
Malatya Kars
A. Muttalip Halit

Âza Âza
Tekirdağı Ankara
M. Faik Talat

Âza Âza
Çorum Eskişehir
I. Kemal Sait

Âza Âza

Âza Âza
Bulu
Cemil

Âza Âza
Gireson Kars
Hacim Baha Tali

Âza Âza
Vasif Amasya
Hakkı

B. E. Mazbatası
Riyaseti Celileye

31 Mayıs 1926 tarihli ve 885 numaralı İskân Ka-
nununun Onuncu Maddesinin tefsirine dair Bş. V. en
ğelerek D. ve B. encümenlerine havale buyurulan tes-

kere merbutu Mal .V. teskeresi ve Da. E. mazbatasıyla birlikte tetkik ve müzakere olundu.

Tefsiri talep olunan cihet 31 Mayıs 1926 tarihli İskân Kanununun Onuncu Maddesinde muhacir sıfatıyla kabul edileceklerin ve hariçten gelecek muhacirlerin mali muafiyetleri sayılırken bu meyanda bir defaya mahsus olmak üzere sair bilcümle tekâliften de muaf oldukları zikredilmesine nazaran bu muafiyetin hini duhulde alınacak vergilere mi münhasır yoksa sayım vergisi gibi bir senelik vergilerede mi şamil olduğunu tayinden ibarettir.

Da. E. Mazbatasında maddedeki sarahate nazaran bilcümle tekâlif meyanında sayım vergisi dahil bulunduğu cihetle tefsire mehal görülmediği dermeyan kılınmıştır.

Filhakika 10 ncu madde metninde muharrer bilcümle tekâlif kaydı umumi olup sayım vergisi gibi bila vasıta cibayet edilecek tekâlifin kâffesini şamil bulunmaktadır. Bu mutalaaya binaen Encümenimizce

de Da. E. noktai nazarına iştirak edildiğinin ve mezkûr kayıta tefsire muhtaç bir cihet görülmediğinin Heyeti Umumiyyeye arzına karar verilmiştir.

Reis	Reisvekili
Edirne	İstanbul
Şakir	Fuat
Kâtip	Aydın
Bursa	Mühendis
Muhlis	Mithat
Erzurum	Erzurum
Aziz	N. Atuf
Elaziz	Isparta
H. Tahsin	Mükerrem
Bursa	Tokat
Ş. Lutfu	Şevki
Sivas	Niğde
Remzi	Ata
Niğde	Yozgat
Faik	S. Sırrı